

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

1. října 2020 *

„Řízení o předběžné otázce – Bezpečnost potravin – Nové potraviny a nové složky potravin – Nařízení (ES) č. 258/97 – Článek 1 odst. 2 písm. e) – Pojem ‚složky potravin izolované z živočichů‘ – Uvádění na trh – Celý hmyz určený pro lidskou spotřebu“

Ve věci C-526/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Státní rada, Francie) ze dne 28. června 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 9. července 2019, v řízení

Entoma SAS

proti

Ministre de l'Économie et des Finances,

Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, L. S. Rossi, J. Malenovský, F. Biltgen a N. Wahl (zpravodaj), soudci,

generální advokát: M. Bobek,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Entoma SAS F. Moliniém, avocat,
- za francouzskou vládu A.-L. Desjonquères a C. Mosser, jako zmocněnkyněmi,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s M. Russo, jakož i G. Damianim, avvocati dello Stato,
- za Evropskou komisi C. Hödlmayrem a C. Valero, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 9. července 2020,

* Jednací jazyk: francouzština.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 ze dne 27. ledna 1997 o nových potravinách a nových složkách potravin (Úř. věst. 1997, L 43, s. 1; Zvl. vyd. 13/18, s. 244), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009 ze dne 18. června 2009 (Úř. věst. 2009, L 188, s. 14) (dále jen „nařízení č. 258/97“).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Entoma SAS na jedné straně a Ministre de l'Économie et des Finances (ministr hospodářství a financí) a Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation (ministr pro zemědělství a výživu) na straně druhé ve věci usnesení prefekta, kterým bylo nařízeno, aby společnost Entoma pozastavila uvádění na trh celého hmyzu určeného pro lidskou spotřebu a aby stáhla z trhu tento hmyz, až do získání povolení k jeho uvádění na trh vydaného po posouzení prokazujícím, že tento hmyz nepředstavuje nebezpečí pro zdraví spotřebitele.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 258/97

- 3 Body 1 a 2 odůvodnění nařízení č. 258/97 uváděly:
 - „(1) [...] rozdíly mezi vnitrostátními právními předpisy týkajícími se nových potravin nebo nových složek potravin mohou bránit volnému pohybu potravin [a] vytvářet podmínky pro nekalou soutěž, a tak přímo ovlivňovat fungování vnitřního trhu;
 - (2) [...] za účelem ochrany veřejného zdraví je nezbytné zajistit, aby nové potraviny a nové složky potravin podléhaly jednotnému posuzování bezpečnosti prostřednictvím postupu [Unie] předtím, než jsou v [Evropské unii] uvedeny na trh [...]“
- 4 Článek 1 tohoto nařízení stanovil:
 - „1. Toto nařízení se vztahuje na uvádění nových potravin nebo nových složek potravin na trh [v Unii].
 - 2. Toto nařízení se vztahuje na uvádění na trh [v Unii] takových potravin a složek potravin, které dosud nebyly ve významné míře používány [v Unii] k lidské spotřebě a které patří do těchto skupin:
 - c) potraviny a složky potravin s novou nebo záměrně modifikovanou primární molekulární strukturou;
 - d) potraviny a složky potravin skládající se z mikroorganismů, hub nebo řas nebo z nich izolované;
 - e) potraviny a složky potravin skládající se z rostlin, anebo z nich izolované a složky potravin izolované z živočichů, s výjimkou potravin a složek potravin získaných tradičními metodami šlechtění a chovu, jejichž bezpečnost byla prokázána dlouhodobým užíváním jako potravin;

f) potraviny a složky potravin, u nichž se použil výrobní postup, který není běžně používán, pokud tento postup způsobuje významné změny ve složení nebo struktuře potravin nebo složek potravin, což ovlivňuje jejich výživovou hodnotu, metabolismus nebo obsah nežádoucích látek.

3. V případě potřeby může být postupem podle čl. 13 odst. 2 stanoveno, zda se na typ potraviny nebo složky potraviny vztahuje odstavec 2 tohoto článku.“

5 Článek 3 odst. 1 uvedeného nařízení stanovil:

„Potraviny a složky potravin, na které se vztahuje toto nařízení, nesmějí

- představovat nebezpečí pro spotřebitele,
- [...]“

6 Článek 12 téhož nařízení stanovil:

„1. Pokud členský stát na základě podrobného odůvodnění v důsledku nových informací nebo přehodnocení stávajících informací shledá, že použití potraviny nebo složky potraviny odpovídající tomuto nařízení ohrožuje lidské zdraví nebo životní prostředí, může přechodně omezit nebo pozastavit uvádění dotyčné potraviny nebo složky potraviny na trh na svém území. Uvědomí o tom neprodleně ostatní členské státy a Komisi a uvede důvody svého rozhodnutí.

2. Komise v rámci Stálého výboru pro potraviny co nejdříve přezkoumá důvody podle odstavce 1 a přijme vhodná opatření s cílem potvrdit, upravit nebo zrušit vnitrostátní opatření regulativním postupem podle čl. 13 odst. 2. Členský stát, který přijal rozhodnutí podle odstavce 1, jej v tom případě může ponechat v platnosti do doby, než tato opatření vstoupí v platnost.“

Nařízení (EU) 2015/2283

7 Od 1. ledna 2018 bylo nařízení č. 258/97 bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2283 ze dne 25. listopadu 2015 (Úř. věst. 2015, L 327, s. 1).

8 Body 6 a 8 odůvodnění nařízení č. 2015/2283 uvádějí:

„(6) Stávající definice nových potravin v nařízení [č. 258/97] by měla být vyjasněna a aktualizována prostřednictvím odkazu na obecnou definici potraviny stanovenou v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 [ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. 2002, L 31, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 463)].

[...]

(8) Oblast působnosti tohoto nařízení by měla být v zásadě shodná s oblastí působnosti nařízení [č. 258/97]. Je však vhodné, aby byly na základě vědeckého a technologického vývoje, k němuž došlo od roku 1997, přezkoumány, upřesněny a aktualizovány kategorie potravin, které jsou novými potravinami. Tyto kategorie by měly zahrnovat celý hmyz nebo jeho části. [...]“

9 Článek 1 tohoto nařízení, nadepsaný „Předmět a účel“, stanoví:

„1. Toto nařízení stanoví pravidla pro uvádění nových potravin na trh v Unii.

2. Účelem tohoto nařízení je zajistit účinné fungování vnitřního trhu a zároveň poskytovat vysokou úroveň ochrany lidského zdraví a zájmů spotřebitelů.“

10 Článek 2 uvedeného nařízení, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví:

„1. Toto nařízení se vztahuje na uvádění nových potravin na trh v Unii.

[...]“

11 Článek 3 téhož nařízení, nadepsaný „Definice“, v odstavci 2 stanoví:

„Použijí se [...] tyto definice:

a) ‚novými potravinami‘ se rozumí jakékoli potraviny, které se ve významné míře nepoužívaly k lidské spotřebě v Unii před 15. květnem 1997, bez ohledu na den přistoupení členských států k Unii, a které spadají alespoň do jedné z níže uvedených kategorií:

[...]

v) potraviny, které sestávají z těl živočichů nebo jejich částí, jsou z nich izolovány nebo vyrobeny, s výjimkou živočichů získaných tradičními chovatelskými postupy používanými k produkci potravin před 15. květnem 1997, mají-li potraviny z těl těchto živočichů historii bezpečného používání jako potraviny v Unii;

[...]“

12 Článek 35 téhož nařízení, nadepsaný „Přechodná opatření“, v odstavci 2 stanoví:

„Potraviny, na které se nevztahuje působnost nařízení [č. 258/97], jež byly v souladu s předpisy uvedeny na trh k 1. lednu 2018 a na něž se vztahuje působnost tohoto nařízení, smějí být nadále uváděny na trh do té doby, než je v souladu s články 10 až 12 nebo články 14 až 19 tohoto nařízení přijato rozhodnutí na základě žádosti o povolení nové potraviny nebo oznámení o tradiční potravine ze třetí země, jež byly předloženy do data uvedeného v prováděcích pravidlech přijatých v souladu s článkem 13 nebo 20 tohoto nařízení, ovšem nejpozději do 2. ledna 2020.“

Francouzské právo

13 Článek 218-5-4 code de la consommation (spotřebitelský zákon) ve znění platném dne 27. ledna 2016 stanovil:

„Pokud je prokázáno, že výrobek byl uveden na trh, aniž byl předmětem povolení, registrace nebo prohlášení požadovaných právní úpravou použitelnou na tento výrobek, může prefekt nebo v Paříži policejní prefekt nařídit pozastavení jeho uvádění na trh a jeho stažení z trhu až do doby, než bude uveden do souladu s platnou právní úpravou.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

14 Společnost Entoma uváděla v rozhodné době z hlediska skutkového stavu na trh výrobky sestávající z larev potměnků moučného, kobylek a cvrčků připravené a určené pro lidskou spotřebu ve formě celého hmyzu.

- 15 Usnesením ze dne 27. ledna 2016 Préfet de police de Paris (policejní prefekt v Paříži, Francie) pozastavil uvádění na trh celého hmyzu, se kterým obchodovala společnost Entoma, z důvodu, že tato společnost neměla povolení k jejich uvádění na trh upravené v nařízení č. 258/97, a nařídil stažení tohoto hmyzu z trhu až do získání takového povolení vydaného po posouzení prokazujícího, že tyto výrobky nepředstavují pro spotřebitele žádné nebezpečí.
- 16 Entoma podala proti tomuto usnesení žalobu na neplatnost k Tribunal administratif de Paris (správní soud v Paříži, Francie). Rozsudkem ze dne 9. listopadu 2017 tento soud tuto žalobu zamítl.
- 17 Rozsudkem ze dne 22. března 2018 zamítl Cour administrative d'appel de Paris (odvolací správní soud v Paříži, Francie) odvolání podané společností Entoma, přičemž měl za to, že uvedené usnesení bylo přijato v souladu s právem na základě článku L. 218-5-4 spotřebitelského zákona.
- 18 Entoma tedy podala proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek k předkládajícímu soudu, Conseil d'État (Státní rada, Francie). Na podporu svého kasačního prostředku tvrdila zejména, že Cour administrative d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) se dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že na výrobky, které uváděla na trh, se vztahovalo nařízení č. 258/97, třebaže vzhledem k tomu, že spočívaly v celém hmyzu, který byl jako takový určen k spotřebě, byly vyloučeny z působnosti tohoto nařízení. Konkrétně vytýká Cour administrative d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži), že provedl nesprávný výklad čl. 1 odst. 2 písm. e) uvedeného nařízení, jelikož toto ustanovení se výslovně vztahovalo jen na „složky potravin izolované z živočichů“, a nikoli na celé živočichy. V tomto ohledu Entoma s odkazem na bod 8 odůvodnění nařízení 2015/2283 uvádí, že zahrnutí celého hmyzu do kategorie „nových potravin“, vyplývající z čl. 3 odst. 2 písm. a) bodu v) nařízení 2015/2283, neupřesňuje předchozí definici, která byla omezena pouze na části živočichů, ale mění její rozsah doplněním této předchozí definice. Z toho vyvozuje, že potravinářské výrobky, se kterými obchoduje, byly před 1. lednem 2018 uváděny na trh v souladu s právem, a z tohoto důvodu se na ně vztahují přechodná opatření stanovená v čl. 35 odst. 2 nařízení 2015/2283, která umožňují jejich zachování na trhu pod podmínkou, že bude před 2. lednem 2020 podána žádost o jejich povolení jako „nových potravin“ nebo oznámení o tradiční potravině podléhající režimu definovanému tímto nařízením.
- 19 Ministr hospodářství a financí tvrdí, že neexistuje žádný zdravotní důvod pro to, aby bylo vyloučeno z působnosti nařízení č. 258/97 uvádění na trh celého hmyzu, přičemž konzumace celého hmyzu představuje stejné nebezpečí pro zdraví spotřebitele jako konzumace složek potravin izolovaných z živočichů.
- 20 Conseil d'État (Státní rada) měla za to, že vzhledem k různým možnostem výkladu znění nařízení č. 258/97 vyvolává otázka, zda čl. 1 odst. 2 písm. e) tohoto nařízení musí být vykládán tak, že se vztahuje na potraviny sestávající z celých živočichů a jako takové určené k spotřebě, závažný problém výkladu unijního práva.
- 21 Za těchto okolností se Conseil d'État (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení [č. 258/97] vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na potraviny sestávající z celých živočichů a jako taková určená ke spotřebě, nebo se použije pouze na složky potravin izolované z hmyzu?“

K předběžné otázce

- 22 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 258/97 musí být vykládán v tom smyslu, že celý hmyz určený k lidské spotřebě je „složkou potravin izolovanou z živočichů“ ve smyslu tohoto ustanovení, a zda se na něj tudíž vztahuje toto nařízení.

- 23 Úvodem je třeba uvést, že tato otázka je relevantní jen ve vztahu k použití nařízení č. 258/97, které bylo použitelné na spor v původním řízení. Nařízení 2015/2283, které s účinností od 1. ledna 2018 zrušilo a nahradilo nařízení č. 258/97, totiž výslovně stanoví, že se vztahuje na celá těla živočichů, včetně celého hmyzu [bod 8 odůvodnění a čl. 3 odst. 2 písm. a) bod v) nařízení 2015/2283].
- 24 Za účelem odpovědi na otázku předkládajícího soudu je úvodem třeba připomenout, že podle jeho čl. 1 odst. 1 se nařízení č. 258/97 vztahuje na uvádění nových potravin nebo nových složek potravin na trh (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. listopadu 2016, Davitas, C-448/14, EU:C:2016:839, bod 17 a citovaná judikatura).
- 25 Cílem čl. 1 odst. 2 nařízení č. 258/97 je vymezení působnosti tohoto nařízení zejména tím, že definuje, co je třeba rozumět „novými potravinami a složkami potravin“. Ze samotného znění tohoto ustanovení vyplývá, že k tomu, aby byly potraviny nebo složky potravin kvalifikovány jako „nové“ ve smyslu tohoto nařízení, musí splňovat dvě kumulativní podmínky. Je nezbytné, aby tyto potraviny nebo složky potravin „nebyly ve významné míře“ používány k lidské spotřebě v Unii před 15. květnem 1997, dnem vstupu uvedeného nařízení v platnost, a dále, aby uvedené látky spadaly do některé z kategorií výslovně popsanych v čl. 1 odst. 2 písm. c) až f) téhož nařízení (rozsudek ze dne 9. listopadu 2016, Davitas, C-448/14, EU:C:2016:839, body 18 až 21 a citovaná judikatura).
- 26 V tomto případě je třeba uvést, že předkládající soud se netáže Soudního dvora na první podmínku, kterou stanoví čl. 1 odst. 2 nařízení č. 258/97, ke kvalifikaci celého hmyzu určeného k lidské spotřebě jako „nových potravin a složek potravin“, tj. podmínku, že hmyz nebyl v Unii před 15. květnem 1997 „ve významné míře“ používán k lidské spotřebě.
- 27 Naproti tomu má v projednávaném případě předkládající soud pochybnosti týkající se použití druhé podmínky stanovené v čl. 1 odst. 2 nařízení č. 258/97. Konkrétně chce zjistit, zda lze mít za to, že tato podmínka je splněna z toho důvodu, že celý hmyz může být kvalifikován jako „nové potraviny a složky potravin“, jelikož spadá do jedné z kategorií definovaných v čl. 1 odst. 2 písm. c) až f) uvedeného nařízení a konkrétně do kategorie uvedené v písm. e) tohoto ustanovení, v níž jsou uvedeny „složky potravin izolované z živočichů“.
- 28 V tomto ohledu je třeba nejdříve uvést, že pojem „složky potravin izolované z živočichů“ není definován v nařízení č. 258/97.
- 29 Jak vyplývá z ustálené judikatury, význam a dosah pojmů, pro které nemá unijní právo žádnou definici, je třeba určit v souladu s jejich obvyklým smyslem v běžném jazyce, s přihlédnutím ke kontextu, ve kterém jsou použity, a cílům, které sleduje právní úprava, jejíž součástí jsou (rozsudky ze dne 9. listopadu 2016, Davitas, C-448/14, EU:C:2016:839, bod 26, a ze dne 26. října 2017, The English Bridge Union, C-90/16, EU:C:2017:814, bod 18).
- 30 Zprvce, pokud jde o obvyklý smysl výrazu „složky potravin izolované z živočichů“ v běžném jazyce, je třeba uvést, že i když je nesporné, že pojem „živočichové“ by měl být chápán jako pojem zahrnující hmyz, použití pojmu „složky potravin“ ve spojení s výrazem „izolované z živočichů“ vede k závěru, že obvyklý smysl, který je třeba dát tomuto výrazu v běžném jazyce, je ten, že čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 258/97 se vztahuje jen na složky potravin sestávající z částí živočichů, s vyloučením živočichů (a tudíž hmyzu).
- 31 Dále, pokud jde o slovní spojení „složky potravin“, je třeba uvést, že nařízení č. 258/97 nedefinuje pojem „složka“. Tento pojem však v jakémkoliv z použitých úředních jazyků obecně označuje prvek, který je součástí většího složeného konečného výrobku – „potraviny“. Složka sama o sobě je tudíž v zásadě nikoli výrobkem určeným k spotřebě, nýbrž spíše látkou nebo výrobkem, které mají být přidány k jiným látkám za účelem vytvoření potraviny.

- 32 Jak generální advokát uvedl v bodě 36 svého stanoviska, celá těla živočichů patrně nemohou být kvalifikována jako „složka“, jelikož jsou „potravinou“, a nikoli „složkou potravin“. Tento výklad je implicitně, ale nevyhnutně, potvrzen zněním čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 258/97, které jasně rozlišuje mezi „potravinami“ a „složkami potravin“, přičemž používá jen pojem „složky potravin“, když odkazuje na živočichy.
- 33 Tento výklad odpovídá rovněž definici pojmu „složka“, která byla zvolena v takových jiných unijních právních předpisech týkajících se potravin, jako je definice obsažená v čl. 2 odst. 2 písm. f) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a o zrušení směrnice Komise 87/250/EHS, směrnice Rady 90/496/EHS, směrnice Komise 1999/10/ES, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, směrnic Komise 2002/67/ES a 2008/5/ES a nařízení Komise (ES) č. 608/2004 (Úř. věst. 2011, L 304, s. 18).
- 34 Kromě toho pokud jde o výraz „izolované z“ živočichů, jak uvedl generální advokát v bodech 37 a 38 svého stanoviska, tento odkazuje na proces získání z živočicha. Žádný výklad tohoto výrazu tudíž nemůže vést k tomu, že dojde k označení celého živočicha, ledaže bychom chtěli vytvořit definici kruhem, kdy celí živočichové by byli „izolováni z“ celých živočichů.
- 35 Tento výraz je dále ve všech jazykových verzích odlišný od pojmů „skládající se z“, jejichž rozsah je širší a jež jsou uvedeny v čl. 1 odst. 2 písm. d) a e) nařízení č. 258/97, pokud jsou dotčené kategorie potravin součástí „rostlin“, „mikroorganismů“, „hub“ nebo „řas“, a které umožňují zahrnout potraviny složené z jednoho celku (například celou „rostlinu“). V tomto ohledu nařízení 2015/2283 zahrnuje celé živočichy do své působnosti, když odkazuje na „potraviny, které sestávají z těl živočichů nebo jejich částí“.
- 36 Z výše uvedených úvah vyplývá, že slovní spojení „složky potravin izolované z živočichů“ má jasný a konkrétní smysl. Znění čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 258/97 se skutečně nevztahuje na „celé živočichy“, a proto nezahrnuje celý hmyz.
- 37 Z druhé je třeba uvést, že doslovný výklad tohoto ustanovení je soudržný jak s kontextem, kterého je toto ustanovení součástí, tak s cíli sledovanými nařízením č. 258/97.
- 38 V tomto ohledu je třeba nejdříve poznamenat, jak uvádí Komise ve svém vyjádření, že použitím pojmu „živočichy“ unijní normotvůrce patrně neměl v úmyslu se specificky zaměřit na hmyz ani nezohlednil nebezpečí spojená s jeho konzumací. Zdá se totiž, že přijetím nařízení č. 258/97 se unijní normotvůrce rozhodl upravit je výrobky, jejichž uvádění na trh v roce 1997 očekával. Avšak jak uvedl generální advokát v bodech 45 až 48 svého stanoviska, používání hmyzu v zemědělsko-potravinářském průmyslu je relativně novým jevem, a jak vyplývá z bodu 8 odůvodnění nařízení 2015/2283, právě s ohledem na „vědecký a technologický vývoj, k němuž došlo od roku 1997“ se uvedený normotvůrce rozhodl v roce 2015 přijetím nařízení 2015/2283 „přezkoumat, upřesnit a aktualizovat kategorie potravin, které jsou novými potravinami“, a výslovně zahrnout „celý hmyz nebo jeho části“.
- 39 Dále je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že nařízení č. 258/97 má dvojí účel spočívající v zajištění fungování vnitřního trhu s novými potravinami a v ochraně veřejného zdraví před riziky, jež mohou tyto potraviny vyvolat (rozsudek ze dne 9. listopadu 2016, Davitas, C-448/14, EU:C:2016:839, bod 31 a citovaná judikatura).
- 40 Pokud jde o účel spočívající v zajištění vysoké úrovně ochrany lidského zdraví, jak tvrdí francouzská a italská vláda ve svém vyjádření, ze zdravotního hlediska se může zajisté jevit nelogické podřídít právní úpravě složky potravin izolované z hmyzu a zároveň vyloučit celý hmyz vzhledem k tomu, že celý hmyz sestává ze všech jeho částí a jak celý hmyz, tak jeho části jsou určeny ke konzumaci spotřebitelem, což může tudíž představovat stejná nebezpečí ze zdravotního hlediska.

- 41 Taková argumentace založená na jednom ze dvou účelů nařízení č. 258/97 však nemůže stačit k odůvodnění extenzivního výkladu jednoznačného pojmu „izolované z živočichů“, jehož účinkem by bylo zahrnutí „celých živočichů“ do působnosti tohoto nařízení.
- 42 Kromě toho jak vyplývá z bodů 30 až 36 tohoto rozsudku, obvyklý smysl v běžném jazyce slovního spojení „izolované z živočichů“ uvedeného v čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 258/97, který je ostatně stejný ve všech jazykových verzích, vede k závěru, že toto slovní spojení zjevně nezahrnuje do působnosti tohoto ustanovení celé živočichy. Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 61 svého stanoviska, jasné znění tohoto ustanovení nemůže být v zásadě zpochybněno teleologickým výkladem uvedeného ustanovení, který by rozšířil působnost tohoto nařízení, o čemž může rozhodnout jen unijní normotvůrce.
- 43 Jak totiž uvedl rovněž generální advokát v bodech 72 a 73 svého stanoviska, takový výklad nemůže být *contra legem*. Takové omezení, které bez pochyb odpovídá požadavku právní jistoty a předvídatelnosti práva, bylo kromě toho uznáno v judikatuře Soudního dvora týkající se zásady konformního výkladu vnitrostátního práva (rozsudky ze dne 15. dubna 2008, Impact, C-268/06, EU:C:2008:223, bod 100, a ze dne 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, bod 25, jakož i citovaná judikatura).
- 44 Dále, v každém případě výklad vedoucí k vyloučení takových celých živočichů, jako je hmyz, z působnosti nařízení č. 258/97 sám o sobě neohrožuje cíl ochrany lidského zdraví. Jak totiž vyplývá z výše uvedených úvah, okolnost, že toto nařízení se nevztahuje na celý hmyz, znamená jen to, že neexistuje harmonizace podmínek jeho uvádění na trh na úrovni Unie, a tudíž není nutné žádné oznámení nebo povolení podle uvedeného nařízení. Podle ustálené judikatury přitom platí, že přísluší členským státům, aby při nedostatku harmonizace a v rozsahu, v němž přetrvávají nejasnosti, rozhodly o míře, v jaké hodlají zajistit ochranu zdraví a života osob, a o tom, zda budou pro uvedení potravin na trh požadovat předchozí povolení, a to při současném zohlednění požadavků volného pohybu zboží v Unii (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. dubna 2010, Solgar Vitamin's France a další, C-446/08, EU:C:2010:233, bod 35, jakož i citovaná judikatura). Skutečnost, že celý hmyz je vyňat z posuzování bezpečnosti stanoveného nařízením č. 258/97, nevylučuje možnost, aby členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech stanovily, že případné nebezpečí, které může pro lidské zdraví představovat celý hmyz, musí být předmětem takového posouzení.
- 45 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 1 odst. 2 písm. e) nařízení č. 258/97 musí být vykládán v tom smyslu, že toto nařízení se nevztahuje na potraviny sestávající z celých živočichů a které jsou jako takové určeny ke konzumaci, včetně celého hmyzu.

K nákladům řízení

- 46 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 2 písm. e) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 ze dne 27. ledna 1997 o nových potravinách a nových složkách potravin, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009 ze dne 18. června 2009, musí být vykládán v tom smyslu, že toto nařízení se nevztahuje na potraviny sestávající z celých živočichů a které jsou jako takové určeny ke konzumaci, včetně celého hmyzu.

Podpisy.